

دوست محترم

رشد بی‌رویه جمعیت و روند افزایش آلوده سازی محیط به تدریج امکان دسترسی به آب سالم را کاهش داده به صورتی که امروزه نگرانی‌ها از سطح منطقه ای به تمامی جهان گسترش پیدا نموده است.

سازمان ملل متحد ۲۲ مارس برابر با ۲ فروردین را روز جهانی آب نامگذاری نموده و از کشورهای عضو خواسته است که در این روز برنامه هائی برای رشد آگاهی عموم از مسائل مربوط به آب به اجرا درآورند.

کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران قصد دارد با این حرکت جهانی همگام گردد. برای بهتر برگزار کردن این روز نظرات خود را در اسرع وقت به دبیرخانه کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران ارسال نمایند.

۳- ترجمه فصل محیط زیست لغت نامه انگلیسی - فرانسه ICID. به فارسی که در حال حاضر پیش نویس آن آماده و در مراحل نهایی بررسی و ویرایش می‌باشد.

۴- کار بر روی پرسشنامه اثرات زیست محیطی طرحهای آبیاری و زهکشی براساس نشریه فهرست جزئیات بررسیهای زیست محیطی ICID

۲- فعالیت های کمیته فنی روشها

کمیته فنی روشها در حال حاضر با ۵ عضو فعال در دو گروه کار آبیاری مکانیزه و میکرو و ارزیابی عملکرد پروژههای آبیاری و زهکشی با برگزاری دو جلسه در هر ماه به کار خود ادامه می‌دهد. فعالیتهای جاری این کمیته عبارتست از:

- تهیه مقالات علمی و آموزشی تحت عنوان

الف - نوآوریهای روشهای آبیاری مکانیزه و میکرو

ب - تاریخچه رشد و توسعه آبیاری تحت فشار در ایران

- تدارک برگزاری کارگاه فنی برای تحلیل چگونگی توسعه سیستم‌های تحت فشار آبیاری در برنامه اول توسعه عمرانی کشور

- ترجمه مقالاتی در زمینه آبیاری مکانیزه و میکرو برای درج در بولتن سالانه کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران

- تهیه پرسشنامه برای ارزیابی عملکرد پروژههای آبیاری و زهکشی

- برقراری ارتباط بین‌المللی با گروههای کار ICID و سایر کمیته‌های ملی کشورهای عضو

- همکاری در تهیه چهارچوب نحوه مشارکت مردمی در احداث شبکه‌های آبیاری و زهکشی

فعالیت‌های کمیته های فنی و گروههای کار کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران (IRNCID)

فعالیت‌های انجام شده توسط کمیته های فنی و گروههای کار کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران در قالب کمیته فنی ساخت و بهره‌برداری، کمیته فنی روشها و کمیته فنی تحقیق و توسعه آینده به شرح زیر می‌باشد:

۱- کمیته فنی ساخت و بهره‌برداری:

فعالیت‌های این کمیته در قالب سه گروه کار فعال به شرح زیر می‌باشد:

الف - گروه کار بهره‌برداری و نگهداری و مدیریت طرحهای آبیاری و زهکشی که اهم فعالیت‌های این گروه عبارتند از:

۱- تهیه برنامه کار گروه بهره‌برداری و نگهداری و مدیریت برای دوره سه ساله ۱۳۷۲ - ۱۳۷۴

۲- برنامه ریزی برای جمع آوری نشریات بین‌المللی در مورد مدیریت، بهره‌برداری و نگهداری از شبکه‌های آبیاری

۳- تهیه پرسشنامه مدیریت سیستمهای آبیاری و زهکشی و شناسایی وظایف مدیریت و هزینه‌ها که براساس پرسشنامه ICID تدوین گردیده است.

۴- تهیه پرسشنامه روشهای توزیع آب در واحدهای مزارع که براساس پرسشنامه ICID تدوین گردیده است.

۵- کار بر روی پرسشنامه نحوه سرمایه‌گذاری برای بهره‌برداری و نگهداری و مدیریت شبکه های آبیاری که هم‌اکنون در دست اقدام می‌باشد.

ب - گروه کار زهکشی زیرزمینی که اهم فعالیت‌های آن عبارتند از:

۱- تدوین برنامه کار برای دوره سه ساله ۷۴ - ۱۳۷۲

۲- برنامه ریزی برای جمع آوری مدارک فنی مربوط به کارگاههای فنی زهکشی زیرزمینی که توسط ICID در مناطق مختلف دنیا برپا شده است.

۳- تهیه پیش نویس پرسشنامه زهکشی زیرزمینی برای جمع آوری اطلاعات فنی و مشخصات سیستم‌های زهکشی زیرزمینی اجرا شده در سطح کشور

ج - گروه کار اثرات زیست محیطی طرحهای آبیاری و زهکشی و کنترل سیلاب که اهم فعالیت‌های آن عبارتند از:

۱- تدوین برنامه کار برای دوره سه ساله ۷۴ - ۱۳۷۲

۲- برنامه ریزی برای جمع آوری مدارک فنی اثرات زیست محیطی طرحهای منابع آب (بالاخص آبیاری و زهکشی) در سطح ملی و بین‌المللی

برنامه‌های آبی این کمیته عبارتست از:

- تحلیل شیوه‌های استفاده از فشار طبیعی و نیروی ثقل در راهبری سیستم‌های آبیاری تحت فشار و ارائه دستورالعمل‌های لازم
- بررسی و انتشار مقالاتی در زمینه توسعه شیوه‌های آبیاری فضای سبز
- ترجمه کتاب *Turf Irrigation*
- برنامه ریزی جهت انتشار بولتن اطلاعات کاربردی در طراحی و بهره‌برداری از سیستم‌های جدید آبیاری مکانیزه و میکرو.

نکاتی در زمینه مشارکت مردمی در احداث و بهره‌برداری شبکه‌های آبیاری

مشارکت مردم در احداث و بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری مقوله‌ای است که در سطح دنیا از سالهای پیش مطرح بوده و پیشرفت‌های مهمی در این خصوص در سطح کشورهای اروپائی، آسیائی و آفریقائی حاصل شده است.

در کنگره بین‌المللی آبیاری و زهکشی که در تابستان سال ۱۹۹۳ در کشور هلند برگزار گردید فصل قابل ملاحظه‌ای از مقالات و جلسات به این مطلب اختصاص داده شده بود و در قطعنامه کنگره نیز به آن توجه شده است.

بطور کلی تجربیات حاصله نشان داده است شبکه‌هایی که با مشارکت مردم احداث، نگهداری و بهره‌برداری می‌شوند به مراتب دارای قدرت کارآئی بیشتر نسبت به سیستم‌های دولتی می‌باشند.

مشارکت استفاده‌کنندگان در احداث و بهره‌برداری و مدیریت شبکه‌های آبیاری معمولاً در سه قالب:

- گروه‌های استفاده‌کننده از آب (*Water User Groups* , *WUG*)
 - اتحادیه‌ها و شرکت‌های بهره‌برداری آبیاری (*Irrigation Unions*)
 - تعاونی‌های بهره‌برداری (*Cooperatives*) صورت می‌گیرد.
- گروه‌های استفاده‌کننده از آب (*WUG*) عموماً مسئولیت بهره‌برداری و توزیع آب در واحدهای درجه ۳ را بعهده دارند در حالی که سازمانهای دیگر مسئولیت بهره‌برداری و نگهداری از کل سیستم آبیاری را می‌توانند عهده‌دار باشند.

در کشور ما نیز اعمال سیستم مدیریت بهره‌برداری دولتی و عدم تطابق و پذیرش بهره‌برداران همواره بعنوان یکی از علل عدم موفقیت و کارآئی شبکه‌های آبیاری مطرح بوده است البته از آنجائی که آب یک منبع ملی است تأمین کنترل و تنظیم و تعیین اولویت کاربرد آن توسط دستگاه‌های زیربط اجرائی مملکتی الزامی می‌باشد. در حالی که برای استفاده مناسب و بهتر از این منبع حیاتی توصیه می‌گردد که در امر احداث شبکه‌های آبیاری و بهره‌برداری از آن، مشارکت فعال بهره‌برداران فراهم گردد: این مشارکت برای نیل به اهداف ذیل ضروری است:

(۱) استفاده بهینه از منابع آب

- (۲) مشارکت سرمایه‌های خصوصی در امر توسعه منابع آب
 - (۳) فراهم آوردن شرایط مناسب برای توسعه روشهای مدرن آبیاری
 - (۴) بهبود تکنیک کاربردی آب و افزایش راندمان آبیاری
 - (۵) بهره‌برداری و نگهداری مؤثر از تاسیسات احداث شده
 - (۶) استفاده از فرهنگ سنتی غنی آبیاری در توسعه روشهای آبیاری
 - (۷) کاهش تدریجی دخالت دولت در امر احداث و نگهداری و بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری
- میزان و نحوه مشارکت مردمی بستگی به نوع توسعه اراضی تحت آبیاری داشته که می‌توان آن را به شرح زیر طبقه‌بندی نمود.

الف - توسعه آبیاری در اراضی ملی شده

ب - توسعه آبیاری در اراضی دیم و بایر و یا با آبیاری سنتی متعلق به زارعین

الف - اراضی ملی شده:

توصیه می‌شود که این نوع اراضی پس از اجرای طرح به بهره‌برداران ساکن در منطقه با اولویت و یا بهره‌برداران علاقمند با قیمت تمام شده با بهره‌حداقل در دوره برگشت سرمایه مناسب واگذار شود.

ب - اراضی متعلق به زارعین:

که براساس ارزش افزوده تولید در واحد سطح بخش عمده یا تمامی سرمایه‌گذاری در بلند مدت با نرخ سرمایه‌گذاری حداقل مستهلک می‌گردد این طرحها را می‌توان با توجه به موضوع و مشخصات آنها به شکل زیر طبقه‌بندی نمود:

۱- احداث طرحهای توسعه شبکه‌های آبیاری (شامل شبکه انتقال توزیع و شبکه مزرعه)

۲- بهسازی و مدرن سازی شبکه‌های موجود

۳- احداث یا بهسازی شبکه‌های کوچک آبیاری

ج - میزان مشارکت مردم در احداث شبکه‌های آبیاری

میزان مشارکت مردم در احداث شبکه‌های آبیاری برحسب نوع منبع تأمین آب، نحوه انتقال و توزیع نحوه بهره‌برداری و مسائل اجتماعی - اقتصادی منطقه طرح و ابعاد پروژه متفاوت خواهد بود که در کشورهای مختلف با این موضوع برخوردهای متفاوتی صورت گرفته است.

بدیهی است با توجه به اهمیت موضوع بررسی و تدوین خط مشی‌ها و دستورالعمل‌های مناسب برای احداث و بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری با شرایط کشور ما ضروری می‌باشد. در این زمینه دریافت نظرات کارشناسان صاحب‌نظر در نیل به اهداف مذکور ذیقیمت خواهد بود.

کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران در نظر دارد که برای آشنایی دست‌اندرکاران طرحهای آبیاری با روشهای متداول مشارکت مردمی در کشورهای در حال توسعه، در شماره‌های آتی خبرنامه کمیته، خلاصه‌ای از میزان و نحوه مشارکت مردمی در احداث شبکه‌های آبیاری را در کشورهای مختلف با اطلاع برساند.

انستیتو بین المللی مدیریت آبیاری

International Irrigation Management Institute (IIMI)

این انستیتوی مستقل و غیرانتفاعی بین المللی در سال ۱۹۸۴ به منظور توسعه، ترویج و اشاعه آخرین پیشرفت ها در عملکرد آبیاری در سطح کشورهای در حال توسعه، تاسیس گردیده است. انستیتوی آموزشی، تعلیماتی IIMI یکی از ۱۸ مرکز گروه مشورتی تحقیقات بین المللی کشاورزی در کشورهای در حال توسعه (CGIAR) می باشد.

اهداف

این انستیتو دارای سه هدف عمده می باشد:

- الف) گسترش دانش لازم جهت توسعه مدیریت آبیاری و سیاست‌گذاریها.
- ب) تقویت ظرفیت تحقیقات در سطح کشورها در رشته مدیریت آبیاری و سیاست‌گذاریهای مربوطه.
- ج) حمایت از شناسایی مدیریت پیشرفته و سیاست‌گذاریها در زمینه آبیاری.

فعالیت ها

فعالیت‌های اصلی IIMI بر تحقیقات و بنیانگذاری تشکیلات مدیریت آبیاری استوار می باشد. این انستیتو دو متدولوژی اصلی را در زمینه تحقیقات بکار می گیرد. یکی همکاری در تحقیقات صحرایی آبیاری که معمولاً در رابطه با پروژه‌های خاص کشورها و با مشارکت سازمانهای ملی ذیربط صورت می گیرد و دیگری انجام تحقیقات اساسی و کلی که شامل ارزیابی و مقایسه یافته‌ها در سطح کشورها و نواحی و ارائه نتایج آن که قابل کاربرد در سایر کشورهای دیگر می باشد.

تحقیقات اکتشافی به IIMI این امکان را می دهد که با کمک همکاران مناسب، فردای بهتری برای آبیاری در کشورهای در حال توسعه بوجود آورد.

- ارزیابی و توسعه عملکرد آبیاری.
- مدیریت آبیاری در سطح ناحیه‌ای.
- توسعه تشکیلات مردمی آبیاری.
- حرکت به سوی مدیریت محلی (بومی) سیستم‌های آبیاری.
- مدیریت پایدار توزیع و جمع آوری آنها.
- سایر مباحث مرتبط که در موفقیت اهداف IIMI مؤثر می باشد، شامل محیط زیست، بهداشت، انتخاب و کاربرد تکنولوژی و توسعه اطلاعات پایه در زراعت آبی می باشد.

تشکیلات اداری

سازمان تشکیلاتی IIMI شامل موارد زیر می باشد:

- توسعه سازمانی: با هدف توسعه ظرفیت سازمانهای ملی کشورها به منظور خودکفایی در انجام تحقیقات مدیریت آبیاری مزارع و مدیریت سیستم‌های آبیاری.
- توسعه حرفه‌ای: با هدف بالا بردن توان فنی کارشناسان کشورها به منظور انجام تحقیقات در مدیریت آبیاری و مدیریت سیستم‌های آبیاری.
- انتشار اطلاعات: با هدف در اختیار گذاشتن اطلاعاتی که در زمینه مدیریت آبیاری توسط IIMI و دیگران بدست آمده، به مدیران و محققین آبیاری.
- شبکه‌های اطلاعاتی: با هدف تبادل اطلاعات در زمینه مدیریت آبیاری در بین محققین و مدیران آبیاری.

مرکز (IIMI) در شهر کلمبو در کشور سریلانکا بوده و شعبات آن در آسیا در کشورهای بنگلادش، نپال، پاکستان، فیلیپین و سریلانکا و در آفریقا در کشورهای مراکش، سودان، نیجر، نیجریه و بورکینافاسو می باشد. برای اطلاعات بیشتر علاقمندان می توانند با:

International Irrigation Management Institute (IIMI)

P.O.Box 2075 Colombo SRILANKA

مکاتبه نمایند.

دوره های دکترای آبیاری در دانشگاههای ایران

آزمون دوره دکترای آبیاری در تاریخ ۷۲/۹/۱۱ در دانشگاه شهید چمران اهواز با شرکت ۱۳ نفر انجام گرفت که از بین داوطلبانی که ۷۰ درصد نمرات آزمون را کسب کنند با دو برابر تعداد مورد نیاز (۴ نفر) مصاحبه علمی حضوری بعمل آورده می شود و اسامی ۲ نفر قبول شده نهایی در دی ماه جاری اعلام می گردد. لازم به ذکر است که وزارت علوم و آموزش عالی تاکنون مجوز تاسیس دوره‌های دکترای رشته‌های آبیاری را در ۳ دانشکده صادر کرده است (دانشکده کشاورزی کرج: گرایش تأسیسات آبیاری و دانشکده کشاورزی تربیت مدرس: گرایش آبیاری و زهکشی و دانشکده کشاورزی اهواز: گرایش آبیاری)

پرورش ماهی در مزارع برنج دوباره رونق می گیرد

مزارع پرورش ماهی که در بسیاری از کشورها با ظهور انقلاب سبز کنار گذاشته شده بود، با توجه به عوامل اقتصادی و زیست محیطی دوباره رونق پیدا کرده است. مرکز تحقیقات توسعه بین المللی در کشور کانادا در یک پروژه که با همکاری چندین کشور انجام می گیرد دریافته است که در مزارع پرورش ماهی ۲۵ الی ۳۰ درصد تولید محصول برنج افزایش می یابد. در این مزارع ماهی‌ها با خوردن حشرات مختلف، که بعضی از آنها ناقل بیماری هستند، خطر حمله آفات را در زراعت برنج کاهش می دهد. همچنین وجود

16th International Congress On
Irrigation and Drainage -
Sustainability of Irrigated
agriculture - cairo , Egypt,
September 15 - 28 , 1996.

ماهی به مراتب مؤثرتر از مواد شیمیائی سبب حاصلخیزی زمین می‌گردد. در واقع ماهی‌ها، جلبک‌ها، علف هرز و حشرات را مصرف کرده و مواد آلی از خود باقی می‌گذارند. این مرکز، تحقیقات وسیعی را توسط دانشمندان کشورهای بنگلادش، چین، اندونزی، لائوس، فیلیپین و تایلند سازمان داده است. نتایج این بررسی‌ها نشان می‌دهد که منافع بالقوه پرورش ماهی در مزارع برنج در این کشورها بسیار گسترده می‌باشد.

تازه‌های ICID

- 1 - Canal and River regime in Theory and Practice 1929 to 1992/ Ackers P. 1992, 1992 Gerald Lacey Memorial Lecture, British Section, ICID.
- 2 - Textbook of Irrigation Engineering , Irrigation and Drainage / Sharma R.K. 1990.
- 3 - Irrigation Practice and Design Diversion and distribution Works / Khushalani, K.B., Oxford, 1990.
- 4 - Irrigation Practice and Design Gravity Dams / Khushalani, K.B. Oxford : Vol (2/4) 1986 - 1987.
- 5 - Irrigation Practice and Design A-Ch, Buttress, Earth Rockfill Dams/ Khushalani / K.B. Oxford, 1987.
- 6 - Irrigation of Field Crops, Principles and Practices / Prihar S.S.Lco Agricultoval Research 1987.
- 7 - Simplified Irrigation Design/ F.M. Asia Van Nostrand Reinhold, 1988.

فهرست سمینارها

International symposium Assessing and managing Health Risks From Drinking Water Contamination : Approaches and Application

Rome / Italy - September 13 - 17 1994

آخرین وقت ارسال خلاصه مقالات ۷۲/۱۱/۱

سومین سمینار طرح‌های مشترک تحقیقی ترویجی ۲۱-۲۳

شهریورماه ۱۳۷۳ تاریخ ارسال عنوان مقاله تا ۷۳/۱۰/۱۵

ارسال چکیده فارسی و انگلیسی ۷۳/۱۲/۱۵

ارسال اصل مقاله ۷۳/۳/۱۵

تهران - اوین - سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج - دبیرخانه سومین سمینار طرح‌های مشترک تحقیقی ترویجی - کد پستی

۴۵۷۷-۱۹۳۹۵ تلفن ۸۰۸۱۰۲۷ فاکس ۲۹۲۷۰۸

International Conference On Groundwater

Quality : Remdiation and Protection

Prague , Czech Republic , 15 - 18 May

1995

خلاصه مقالات باید تا تاریخ ۷۳/۱/۱۱ فرستاده شود.

اصل مقاله باید تا تاریخ ۷۳/۷/۸ فرستاده شود.

Conference Secretariat Address

Conference Secretariat GQ 95

C/O Gunrant

Opletalova 15

Ilo oo Prague 1

Czech Republic

Tel. 42-2-2421 0650 or 24210735

Fax. 42-2-260 130

Fifth International Congress For

Computer Technology In Agriculture

29th June to 5th July, 1994

Chorchill College, University of

Cambridge, England.

دبیرخانه کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران
خیابان بلوار کشاورز خیابان شهید علیرضا دائمی پلاک ۴۴
تلفن: ۶۵۶۲۹۹